

Obsah

Předmluva	17
Poznámka překladatele	22
Upozornění	23
Poděkování	25
Úvod	27
1. kapitola: SEKTY A SYNDROM ZAVRŽENÍ RODIČE	37
Podobnosti mezi sektami a programováním SZR	37
Srovnání Liftonovy reformy myšlení se syndromem zavržení rodiče	42
Rozdíly mezi programováním v sektě a dětmi se SZR	49
Závěrečné poznámky	51
2. kapitola: ODLOUČENÍ DÍTĚTE OD ZAVRHUJÍCÍHO JEDINCE	52
Dilemata týkající se odloučení dítěte od zavrhuujícího jedince	54
Program přechodových míst	55
<i>Tři úrovně přechodových míst</i>	56
<i>Šest fází přechodu</i>	60
<i>Další poznámky k programu přechodových míst</i>	64
Závěrečné poznámky	66
3. kapitola: OBECNÉ TERAPEUTICKÉ ÚVAHY	67
Osobnost terapeuta	67
Vztah terapeut – klient	68
Videonahrávky	69
Dětská potřeba direktivního přístupu a dětská touha po nařízení kontaktu	70
Význam spolupráce jediného terapeuta s celou rodinou	72

Kolizní opatrovník a zastávce práv dítěte	73
Proč by terapeut měl automaticky disponovat soudním příkazem	74
Obecné zásady práce se zavrhujičím rodičem	76
<i>Zavrhující rodič</i>	76
Obecné zásady práce s dítětem se SZR	80
Některé obecné zásady práce se zavrženým rodičem	86
Přístup „tabula rasa“	89
Klinický příklad	91
Závěrečné poznámky	103

4. kapitola: PARANOIA	104
Co je paranoia	104
Všudypřítomná paranoia	105
Těžké psychické poruchy v rodinné anamnéze paranoiků	106
Výběr utiskovatele paranoikem	107
Pravděpodobnost a paranoidní jedinci	109
Projekce u paranoidních jedinců	109
Přehnané zjednodušování u paranoiků	110
Rezistence paranoidních bludů vůči změně a/nebo konfrontaci s realitou	111
Nízká sebeúcta paranoidních jedinců	113
Krutost paranoidních jedinců	114
Hysterie a šíření paranoie	115
Psychologické testy pro detekci paranoie	116
Paranoidní lstivost a psychopatické chování	121
Paranoia a právní systém	121
Indukovaná paranoia („folie à deux“)	122
Léčba paranoie	123

5. kapitola: SCÉNÁŘ OČERŇOVÁNÍ	125
Úvod	125
Dvě základní složky scénáře očerňování	126
Psychodynamické faktory ve scénáři očerňování dítětem	128
<i>Vytváření reakcí</i>	128
<i>Identifikace s agresorem</i>	128
<i>Identifikace s idealizovanou osobou</i>	131

<i>Ventilování hostility</i>	132
<i>Moc</i>	133
Intervence u scénáře očerňování	134
<i>Konfrontační přístup</i>	135
<i>Manévr redukce studu a trapnosti</i>	136
<i>Zmírnění strachu z trestu od zavrhovaného rodiče</i>	137
<i>Manévr „To umíš jenom papouškovat?“</i>	137
<i>Obětní beránek</i>	139
<i>Apelování na inteligenci dítěte</i>	141
<i>Povzbuzení dítěte ke konfrontaci se zavrhuujícím rodičem</i>	142
<i>Dítě se SZR v roli oběti</i>	143
<i>Očerňování jako sebezničující počin</i>	145
<i>Princip transplantace orgánu</i>	150
Rebelující adolescent a scénář očerňování	153
Společný výskyt SZR a zneužívání/zanedbávání	155

6. kapitola: CHABÉ, POCHYBNÉ A ABSURDNÍ RACIONALIZACE

HANOBIČÍCH NADÁVEK	158
Úvod	158
Klinické příklady	159
<i>Právní zástupci a pochybné racionalizace při SZR</i>	166
Intervence u pochybných racionalizací	167

7. kapitola: CHYBĚJÍCÍ AMBIVALENCE

Úvod	173
Klinické příklady	174
Intervence u chybějící ambivalence	175

8. kapitola: JEV TZV. NEZÁVISLÉHO USUZOVATELE

Úvod	183
Klinické příklady	184
Intervence u jevu tzv. nezávislého usuzovatele	187

9. kapitola: AUTOMATICKÁ PODPORA PROGRAMUJÍCÍHO RODIČE

V RODIČOVSKÉM KONFLIKTU	198
--------------------------------------	-----

Úvod	198
Klinické příklady	198
10. kapitola: ABSENCE POCITU VINY NAD KRUTOSTÍ VŮČI ZAVRŽENÉMU RODIČI NEBO JEHO VYKOŘIŠŤOVÁNÍ	201
Definování termínů	201
<i>Svědomy</i>	201
<i>Morálka</i>	202
<i>Etika</i>	202
<i>Ctnost</i>	202
<i>Vina</i>	202
Vina a dítě se SZR	203
Potřeba navození viny u dětí se SZR	205
Schopnost prožívat vinu: teorie vývoje	207
<i>Úvod</i>	207
<i>Geneticko-neurologický podklad</i>	209
<i>Imprinting (vtištění)</i>	212
<i>Stadium slast – bolest</i>	215
<i>Stadium studu</i>	223
<i>Stadium viny</i>	224
<i>Další mechanismy viny</i>	225
<i>Potvrzení teorie</i>	226
<i>Význam teorie pro SZR</i>	229
Psychopatie	231
<i>Úvod</i>	231
<i>Nekonformnost vůči společenskému řádu</i>	232
<i>Automatická platnost principu slasti</i>	232
<i>Absence pocitu studu a viny</i>	232
<i>Absence empatie a soucitu</i>	234
<i>Impulzivita</i>	234
<i>Porucha navazování stabilních mezilidských vztahů</i>	235
<i>Podvádění</i>	235
<i>Promyšlené manipulování druhými</i>	236
<i>Ventilování hněvu a sadismus</i>	236
<i>Nezodpovědnost</i>	237

<i>Nepřítomnost loajality a zrada</i>	237
<i>Neodrazující působení trestu</i>	238
<i>„Účel světí prostředky“</i>	238
<i>Hrdost na vlastní asociální chování</i>	239
<i>Nezralost</i>	240
<i>Racionalizace</i>	240
Závěrečné poznámky	241
<i>Klinické příklady psychopatického chování dětí se SZR</i>	242
Posilování svědomí u dětí postižených SZR	243
<i>Obecné klinické úvahy</i>	243
<i>Klinické příklady intervencí upevňujících svědomí dětí se SZR</i>	248
Jak pomoci dětem se SZR se zmírněním pocitu viny	262
<i>Odvolání vs. doznání</i>	262
<i>Rozvíjení úcty</i>	263
<i>Omluva</i>	263
<i>Odměňování, ukázněování a trestání</i>	264
<i>Odškodnění</i>	265
<i>„Není to tvoje vina“</i>	265
Práce s patologickou vinou	266
<i>Projevy patologické či nadměrné viny</i>	266
11. kapitola: PŘEVZATÉ SCÉNÁŘE	270
Úvod	270
Klinické příklady	270
Terapeutická práce s převzatými scénáři	277
Závěrečné poznámky	281
12. kapitola: ROZŠÍŘENÍ ZÁŠTI NA PŘÍBUZNÉ A PŘÁTELE ZAVRHOVANÉHO RODIČE	282
Úvod	282
Hysterie	283
<i>Úvod</i>	283
Citové výbuchy	286
Přehnané reagování	286
Neopodstatněné předvídání nebezpečí	286

Dramatizování	287
Usilování o pozornost	288
Narušený úsudek	289
Obětní beránek jako zdroj ventilování vzteku	289
Potenciál šíření	290
Násobení příznaků při soudním procesu	290
Klinické příklady	292
Terapeutické zásahy proti šíření zášti	293
Klinické příklady	295
 13. kapitola: PRÁCE SE ZAVRHUJÍCÍM RODIČEM	301
Úvod	301
Závěrečné poznámky	319
 14. kapitola: PRÁCE SE ZAVRHOVANÝM RODIČEM	320
Úvod	320
Zmatek a vina	321
Pocity bezmocného vzteku	322
Bezvýchodná situace	324
Právní zástupci a právní systém	324
Terapeuti	327
Školy	330
Sexuální zneužívání jako druhotný příznak syndromu zavržení rodiče	331
Role nového partnera a dalších „spojenců“ zavrhujičího rodiče	332
Psychodynamika zavrhovaného rodiče	335
Jak pomoci pasivním zavrhovaným rodičům	341
Nový partner zavrhovaného rodiče	344
Struktura terapie	346
Jak jednat, když zavrhovaný rodič kritizuje zavrhujičího rodiče	349
Postup zástupného deprogramování	352
Klinické příklady využití postupu zástupného deprogramování	356
Závěrečné poznámky	397
 15. kapitola: Veřejné odvolání a usmíření	400
Dláždění cesty k veřejnému odvolání	400

Otázka pomalého vs. rychlého přechodu od zavrhuujícího rodiče
k zavrhovanému 403

Takto ne: jitření ran a prodlévání nad minulostí 404

Podvádění a vydírání při programování 405

Přisouzení viny zavrhuujícímu jedinci 406

Dotazování dětí se SZR, proč se připojily ke scénáři očerňování 407

Princip zástupného uspokojení 408

Závěrečné poznámky 409

Závěrečné poznámky 410

Přílohy

Příloha 1 414

Příloha 2 415

Literatura 416

Autorský rejstřík 424

Doslov věnovaný PhDr. Eduardu Bakalářovi, CSc. 427